

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

DIREKTIIVID

NÕUKOGU DIREKTIIV 2011/85/EL,

8. november 2011,

liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 126 lõike 14 kolmandat lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Majandus- ja rahaliidu esimese kümne aasta jooksul omandatud kogemused on vaja ära kasutada. Hiljutiste sündmuste tõttu majanduselus on eelarvepoliitika elluviimine muutunud keerulisemaks kogu liidus ning on saanud selgeks, et riikide vastutust tuleks suurendada ning liikmesriikide eelarveraamistiku aluseks olevate eelarve-eeskirjade ja -menetluste suhtes tuleks kohaldada ühtseid nõudeid. Eelkõige tuleks täpsustada, mida liikmesriikide ametiasutused peavad tegema, et järgida Euroopa Liidu lepingule (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingule (ELi toimimise leping) lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokoll (nr 12) sätteid, eriti selle artiklit 3.
- (2) Liikmesriikide valitsused ja valitsemissektori allsektorid haldavad avaliku sektori raamatupidamisarvestuse süsteemi, mis hõlmab muu hulgas selliseid elemente nagu raamatupidamine, sisekontroll, finantsaruandlus ja auditeerimine. Neid süsteeme tuleks eristada statistilistest

andmetest, mis käsitlevad statistiliste meetoditega saadud andmeid riigi rahanduse kohta, ning prognoosidest ja eelarvemeetmetest, mis on seotud riigi rahandusega tulevikus.

- (3) Kvaliteetse ja liikmesriigiti võrreldava statistika koostamise eeltingimus on kõikehõlmav ja usaldusväärne avaliku sektori raamatupidamistava igas valitsemissektori allsektori osas. Sisekontrolliga tuleks tagada, et olemasolevaid eeskirju jõustatakse kõigis valitsemissektori allsektorites. Sõltumatu auditeerimisega, mida teostavad avaliku sektori asutused, nagu kontrollikojad, või eraõiguslikud auditeerimisasutused, tuleks edendada parimaid rahvusvahelisi tavasid.
- (4) Liidu eelarvealase järelevalveraamistiku nõuetekohaseks toimimiseks on oluline eelarveandmete kättesaadavus. Õigeaegsete ja usaldusväärsete eelarveandmete korrapärane kättesaadavus tagab nõuetekohase ja hästi ajastatud seire, mis omakorda võimaldab võtta viivitamata meetmeid, kui eelarvepositsioon ootamatult halveneb. Eelarveandmete kvaliteedi tagab eelkõige läbipaistvus, mis tähendab muu hulgas seda, et nimetatud andmed on üldsusele korrapäraselt kättesaadavad.
- (5) Seoses statistikaga on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 223/2009 (Euroopa statistika kohta) ⁽³⁾ kehtestatud Euroopa statistika koostamise õigusraamistik liidu poliitika kujundamiseks, kohaldamiseks, jälgimiseks ja hindamiseks. Nimetatud määruses sätestati ka Euroopa statistika väljatöötamise, tegemise ja levitamise põhimõtted, s.o ametialane sõltumatus, erapooletus, objektiivsus, usaldusväärsus, statistika konfidentsiaalsus ja kulutasuvus, ning esitati iga põhimõtte täpne määratlus. Nõukogu 25. mai 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 479/2009 (Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokoll kohaldamise kohta) ⁽⁴⁾ laiendati komisjoni volitusi kontrollida ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluses kasutatavaid statistilisi andmeid.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 28. septembri 2011. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ ELT C 150, 20.5.2011, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 87, 31.3.2009, lk 164.

⁽⁴⁾ ELT L 145, 10.6.2009, lk 1.

- (6) Mõisted „riik”, „puudujääk” ja „investeering” on sätestatud protokollis (nr 12) ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta, viidates Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteemile (ESA), mis on asendatud ühenduses kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemiga, mis on vastu võetud nõukogu 25. juuni 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 2223/96 ühenduses kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta ⁽¹⁾ (ESA 95).
- (7) Liidu eelarvealase järelevalveraamistiku nõuetekohaseks toimimiseks on oluline ESA 95 andmete kättesaadavus ja kvaliteet. ESA 95 põhineb tekkepõhiselt esitataval teabel. Tekkepõhine fiskaalstatistika põhineb siiski varasematel kassapõhistel või samaväärsetel andmetel. Nendel võib olla oma osa eelarveseisundi õigeaegse jälgimise parandamisel, et vältida tõsiste eelarvevigade liiga hilist tuvastamist. Kui on kättesaadavad eelarve arengut kirjeldavate kassapõhiste andmete aegread, võib ilmnedu suundumusi, mis nõuavad põhjalikumalt jälgimist. Kassapõhised eelarveandmed (või samaväärsed avaliku sektori raamatupidamisarvestuse andmed, kui kassapõhised andmed ei ole kättesaadavad), mis tuleb avaldada, peaksid hõlmama vähemalt üldbilanssi ning kogutulu ja -kulu. Põhjendatud juhtudel, nt kui liikmesriigis on palju kohalikke valitsusasutusi, võib selleks, et andmed õigel ajal avalikustada, tugineda sobivatele hindamistehnikatele, mis põhinevad asutuste valimil koos hilisema läbivaatamisega täilike andmete põhjal.
- (8) Kui mitteobjektiivsed ja ebarealistlikud makromajandus- ja eelarveprognoosid võivad eelarve planeerimise tõhusust märkimisväärselt vähendada ning seega kahjustada eelarvedistsipliini järgimist, siis läbipaistvus ja prognoosimeetodite arutamine võivad eelarve planeerimisel kasutatavate makromajandus- ja eelarveprognooside kvaliteeti oluliselt parandada.
- (9) Otsustava tähtsusega selle tagamisel, et eelarvepoliitika elluviimisel kasutatakse realistlikke prognoose, on läbipaistvus, mis peaks hõlmama üldsuse juurdepääsu mitte ainult eelarve planeerimiseks koostatud ametlikele makromajandus- ja eelarveprognoosidele, vaid samuti selliste prognooside aluseks olevatele meetoditele, eeldustele ja asjaomastele näitajatele.
- (10) Tundlikkusanalüüs ja sellele vastavad eelarveprognoosid, mis täiendavad kõige tõenäolisemat makromajanduslikku eelarvestenaariumi, võimaldavad analüüsida, kuidas eri eelarvemuujujad erinevate majanduskasvu ja intressimäärade prognooside korral võivad areneda, ning vähendada
- seega suuresti riski, et prognoosimisvead ohustavad eelarvedistsipliini.
- (11) Kõige tõenäolisema makromajandusliku eelarvestenaariumi puhul on liikmesriikide jaoks kasulik võtta aluseks komisjoni prognoosid ja teave nende aluseks olevate mudelite kohta, mis suurendavad eelarve planeerimisel kasutatavate prognooside kehtivust. Samas ulatus, mil määral liikmesriikidelt võib oodata eelarve planeerimisel kasutatavate prognooside võrdlemist komisjoni prognoosidega, erineb sõltuvalt prognoosi koostamise ajast ja prognoosimeetodite ja eelduste võrreldavusest. Kasulikeks võrdlusalusteks võivad olla ka teiste sõltumatute asutuste prognoosid.
- (12) Valitud makromajandusliku eelarvestenaariumi ning komisjoni prognoosi vahelisi olulisi erinevusi tuleks kirjeldada ja põhjendada, eelkõige kui muutujate kasv või tase välisprognoosides erineb suuresti komisjoni prognoosides toodud väärtustest.
- (13) Kuna liikmesriikide eelarved ning liidu eelarve on vastastikuselt sõltuvuses, peaks komisjon esitama mitmeaastases finantsraamistikus kavandatud kulude tasemel põhinevad liidu kulude prognoosid, et toetada liikmesriike eelarveprognooside koostamisel.
- (14) Eelarve planeerimiseks kasutatavate prognooside koostamise lihtsustamiseks ning erinevuste selgitamiseks liikmesriikide ja komisjoni prognooside vahel peaks igal liikmesriigil olema kord aastas võimalus arutada komisjoniga makromajandus- ja eelarveprognooside koostamise aluseks olevaid eeldusi.
- (15) Ametlike makromajandus- ja eelarveprognooside kvaliteet paraneb märgatavalt, kui toimub objektiivsetel kriteeriumitel põhinev regulaarne, erapooletu ja ulatuslik hindamine. Põhjaliku hindamise käigus kontrollitakse majandusprognoose, võrreldakse neid muude asutuste prognoosidega ning hinnatakse eelmiste prognooside paikapidavust.
- (16) Kui võtta arvesse, et eeskirjadel põhinevate liikmesriikide eelarveraamistike tõhusus on tõendatud ning et need toimivad edukalt riikide vastutuse suurendamisel seoses liidu eelarve-eeskirjadega ja eelarvedistsipliini edendamisel, peaksid liidu tugevdatud eelarvealase järelevalveraamistiku nurgakiviks olema ranged arvudes väljendatud eelarve-eeskirjad, mis on riigispetsiifilised ja mis on kooskõlas liidu tasandi eelarve-eesmärkidega. Ranged arvudes

⁽¹⁾ EÜT L 310, 30.11.1996, lk 1.

- väljendatud eelarve-eeskirjad peaksid hõlmama väga täpselt kindlaks määratud eesmärgid ning tõhusa ja õigeaegse järelevalve mehhanisme. Need eeskirjad peaksid põhineb usaldusväärsetel ja sõltumatul analüüsil, mille koostavad sõltumatud asutused või asutused, kes on oma tööülesannete täitmisel sõltumatud liikmesriikide eelarveasutustest. Lisaks on poliitika rakendamise kogemus näidanud, et arvudes väljendatud eelarve-eeskirjade toimivuse tagamiseks peavad nõuete täitmatajätmisel olema tagajärjed, millega võib kaasne üksnes halb maine.
- (17) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli (nr 15) (teatavate Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriiki käsitlevate sätete kohta) tõttu ei ole nimetatud lepingutele lisatud protokolliis (nr 12) (ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta) nimetatud kontrollväärtused Ühendkuningriigile otseselt siduvad. Seetõttu ei tuleks Ühendkuningriigi suhtes kohaldada kohustust võtta vastu arvudes väljendatud eelarve-eeskirjad, mis soodustavad tegelikult ülemäärase eelarvepuudujäägi jaoks kehtestatud kontrollväärtustest kinnipidamist, ning sellega seotud kohustust, mille kohaselt peavad keskpika perioodi eelarveraamistikus sisalduvad mitmeaastased eesmärgid olema kooskõlas selliste eeskirjadega.
- (18) Liikmesriigid peaksid vältima protsüklilist eelarvepoliitikat ning soodsate majandustingimustega perioodidel tuleks eelarvet jõulisemalt konsolideerida. Seda eesmärki aitavad saavutada väga täpselt arvudes väljendatud eelarve-eeskirjad, mis peaksid kajastuma liikmesriikide aasta-eelarve seadustes.
- (19) Riiklik eelarve planeerimine saab olla kooskõlas nii stabiilsuse ja kasvu pakti ennetusliku kui ka parandusliku osaga üksnes juhul, kui seda tehakse mitme aasta perspektiivis ning püütakse eelkõige saavutada keskpika perioodi eelarve-eesmärgid. Keskpika perioodi eelarve-eesmärgid on äärmiselt olulised selle tagamisel, et liikmesriikide eelarveraamistik oleks kooskõlas liidu õigusaktidega. Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määruse (EÜ) nr 1466/97 (eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta) ⁽¹⁾ ja nõukogu 7. juuli 1997. aasta määruse (EÜ) nr 1467/97 (ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta) ⁽²⁾ põhimõtete kohaselt ei tohiks stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku ega paranduslikku osa käsitleda teineteisest eraldi.
- (20) Kuigi aasta-eelarveseaduse vastuvõtmine on eelarveprotsessi keskne osa, mille raames võetakse liikmesriikides vastu olulised eelarveotsused, ulatub enamiku fiskaal-
- meetmete mõju aastast eelarvetsüklist tunduvalt kaugemale. Seega on ühe aasta perspektiiv tugeva eelarvepoliitika jaoks nõrk alus. Selleks et võtta arvesse asjaolu, et ELi eelarvealane järelevalveraamistik hõlmab mitut aastat, tuleks aasta-eelarveseaduse kavandamisel tugineda eelarve mitmeaastasele planeerimisele, mille aluseks on keskpika perioodi eelarveraamistik.
- (21) See keskpika perioodi eelarveraamistik peaks muu hulgas hõlmama kõiki peamisi kulu- ja tuluartikleid käsitlevaid prognoose eelarveaasta ja sellest pikema perioodi kohta, põhinedes eeldusel, et poliitikat ei muudeta. Iga liikmesriik peaks olema suuteline nõuetekohaselt määratlema muutumatu poliitika ja see poliitika tuleks teha üldsuusele koos arvessevõetud eelduste, meetodikate ja teiste asjaomaste näitajatega kättesaadavaks.
- (22) Käesolev direktiiv ei tohiks keelata liikmesriigi uuel valitsusel keskpika perioodi eelarveraamistikku muuta, et see vastaks uutele poliitika prioriteetidele. Sel juhul peaks uus valitsus tooma välja erinevused võrreldes eelmise keskpika perioodi eelarveraamistikuga.
- (23) Eelarvealast järelevalveraamistikku käsitlevaid sätteid, mis on kehtestatud ELi toimimise lepinguga ning eelkõige stabiilsuse ja kasvu pakti, kohaldatakse kogu valitsemis-sektori suhtes, mis hõlmab määruse (EÜ) nr 2223/96 kohaselt selliseid allsektoreid nagu keskvalitsus, osariigi/liidumaa valitsus, kohalik omavalitsus ja sotsiaalkindlustusfondid.
- (24) Paljude liikmesriikide rahandus on olulisel määral detsentraliseerunud seoses eelarvepädevuse üleandmisega valitsemis-sektori allsektoritele. Tänu sellele on allsektorite tähtsus stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmise tagamisel märkimisväärselt suurenenud ning erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et riikide eelarveraamistikus sätestatud kohustused ja menetlused hõlmaksid kindlasti kõiki valitsemis-sektori allsektoreid, seda eelkõige (kuid mitte ainult) nimetatud liikmesriikides.
- (25) Selleks et eelarveraamistikuga oleks võimalik eelarvedistsipliini ja riigi rahanduse jätkusuutlikkust tõhusalt parandada, peaksid need hõlmama kogu riigi rahandust. Seepärast tuleks erilist tähelepanu pöörata selliste valitsemis-sektori asutuste ja fondide toimingutele, mis ei ole osa korralisest eelarvest allsektori tasandil, ning mille mõju liikmesriikide eelarveseisundile avaldub kohe või keskpika perioodi jooksul. Andmed nende koondmõju kohta valitsemis-sektori eelarvetasakaalule ja võlale tuleks esitada igaaastase eelarveprotsessi ja keskpika perioodi eelarveka-vade raames.

⁽¹⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6.

- (26) Sarnaselt tuleks nõuetekohast tähelepanu osutada tingimuslike kohustuste olemasolule. Täpsemalt öeldes hõlmavad tingimuslikud kohustused võimalikke kohustusi, mis sõltuvad teatavate ebakindlate tulevikusündmuste toimumisest, või kujutavad endast kohustusi, mille puhul makse tegemine ei ole tõenäoline või ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata tõenäoliselt makstava summa suurust. Nende hulka kuuluvad näiteks asjakohane teave riigi tagatiste, halbade laenude ja riigi osalusega ettevõtete tegevusest tulenevate kohustuste kohta, sealhulgas vajaduse korral teave tingimuslike kohustuste kulutuste tõenäosuse ja tegemise tähtpäeva kohta. Turu tundlikkust tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta.
- (27) Komisjon peaks käesoleva direktiivi rakendamist korrapäraselt kontrollima. Riikide eelarveraamistike eri aspekte käsitlevate käesoleva direktiivi sätetega seotud parimad tavad tuleks kindlaks teha ja neid jagada.
- (28) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt järgida ühtlaselt ELi toimimise lepinguga nõutud eelarvedistsipliini, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seda on parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (29) Kooskõlas paremat õigusloomet käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽¹⁾ punktiga 34 julgustatakse liikmesriike koostama nende endi jaoks ja liidu huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suures ulatuses välja toodud vastavus käesoleva direktiivi ja selle ülevõtmis-meetmete vahel, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

SISU JA MÕISTED

Artikkel 1

Käesolevas direktiivis sätestatakse liikmesriikide eelarveraamistiku tunnusooni käsitlevad üksikasjalikud eeskirjad. Need eeskirjad on vajalikud selleks, et tagada liikmesriikide ELi toimimise lepingu kohaste kohustuste täitmine seoses valitsemissektori eelarve ülemäärase puudujäägi vältimisega.

Artikkel 2

Käesoleva direktiivi kohaldamisel kasutatakse ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll (nr 12) (ülemäärase eelar-

vepuudujäägi menetluse kohta) artiklis 2 sätestatud mõistete „riik“, „puudujääk“ ja „investeering“. Valitsemissektori allsektori mõistet kasutatakse määruse (EÜ) nr 2223/96 A lisa punktis 2.70 sätestatud tähenduses.

Lisaks kasutatakse järgmist mõistet:

„eelarveraamistik“ – korraldused, menetlused, eeskirjad ja asutused, mis on valitsemissektori eelarvepoliitika elluviimise aluseks, eelkõige:

- a) eelarvealase raamatupidamisarvestuse ja statistilise aruandluse süsteemid;
- b) eelarve planeerimisel kasutatavate prognooside koostamise eeskirjad ja menetlused;
- c) riigispetsiifilised arvudes väljendatud eelarve-eeskirjad, mis aitavad suurendada sidusust liikmesriikide eelarvepoliitika elluviimise ja Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaste vastavate kohustuste vahel ning mis esitatakse koondnäitajana selliste eelarvetulemuste kohta nagu valitsemissektori eelarvepuudujääk, laenu võtmine, võlg või üks nende peamine osa;
- d) eelarvemenetlused, mis sisaldavad eelarveprotsessi kõikide etappide aluseks olevaid eelarve-eeskirju;
- e) keskpikad eelarveraamistikud, st spetsiifiline riigi eelarvemenetluste kogum, millega pikendatakse eelarvepoliitika ajalist ulatuvust kaugemale kui üks aasta ning mis sisaldab poliitika prioriteete ja keskpika perioodi eelarve-eesmärke;
- f) sõltumatu järelevalve ja analüüsimiskord, et suurendada eelarveprotsessi etappide läbipaistvust;
- g) mehhanismid ja eeskirjad, millega reguleeritakse eelarvealaseid suhteid valitsemissektori kõigi allsektorite ametiasutuste vahel.

II PEATÜKK

RAAMATUPIDAMISARVESTUS JA STATISTIKA

Artikkel 3

1. Seoses avaliku sektori raamatupidamisarvestuse riiklike süsteemidega kasutavad liikmesriigid avaliku sektori raamatupidamisarvestuse süsteeme, mis hõlmavad põhjalikult ja ühetaoliselt kõiki valitsemissektori allsektoreid ning sisaldavad tekkepõhiste andmete koostamiseks vajalikku teavet eesmärgiga valmistada ette ESA 95 standardil põhinevad andmed. Kõnealuste avaliku sektori raamatupidamisarvestuse süsteemide suhtes kohaldatakse sisekontrolli ja sõltumatut auditeerimist.

⁽¹⁾ ELT C 321, 31.12.2003, lk 1.

2. Liikmesriigid tagavad, et valitsemissektori iga allsektori eelarve andmed tehakse üldsusele õigel ajal ja korrapäraselt kättesaadavaks, nagu on ette nähtud määrusega (EÜ) nr 2223/96. Liikmesriigid avaldavad eelkõige järgmised andmed:

a) kassapõhised eelarveandmed (või samaväärsed avaliku sektori raamatupidamisarvestuse andmed, kui kassapõhised andmed ei ole kättesaadavad) järgmise sagedusega:

— keskvalitsuse, osariigi/liidumaa valitsuse ja sotsiaalkindluste allsektorid igakuiselt, enne järgmise kuu lõppu ning

— kohaliku omavalitsuse allsektor kord kvartalis enne järgmise kvartali lõppu;

b) üksikasjaliku vastavustabeli, milles esitatakse teisendamise meetoodika kassapõhiste andmete (või samaväärsete avaliku sektori raamatupidamisarvestuse andmete, kui kassapõhised andmed ei ole kättesaadavad) ja ESA 95 standardil põhinevate andmete vahel.

III PEATÜKK

PROGNOOSID

Artikkel 4

1. Liikmesriigid tagavad, et eelarve planeerimine põhineb realistlikel makromajandus- ja eelarveprognoosidel, mille koostamisel kasutatakse kõige ajakohasemat teavet. Eelarve planeerimine põhineb kõige tõenäolisemal makromajanduslikul eelarvestsenaariumil või sellest ettevaatlikumal stsenaariumil. Makromajandus- ja eelarveprognoose võrreldakse kõige ajakohasemate komisjoni ja vajaduse korral teiste sõltumatute asutuste prognoosidega. Valitud makromajandusliku eelarvestsenaariumi ning komisjoni prognoosi vahelisi olulisi erinevusi kirjeldatakse, tuues välja põhjendused, eeskätt juhul, kui muutujate tase või kasv välisprognoosides erineb suuresti komisjoni prognoosides toodud väärtustest.

2. Komisjon avalikustab oma makromajandus- ja eelarveprognooside aluseks olevad meetodid, eeldused ja asjakohased näitajad.

3. Et aidata liikmesriikidel eelarveprognoose koostada, esitab komisjon liidu kulude prognoosid, mis põhinevad mitmeaastase finantsraamistikuga kavandatud kulude tasemel.

4. Tundlikkusanalüüsi raames uuritakse makromajandus- ja eelarveprognoosides, kuidas kujunevad peamised eelarvemutujad erinevate majanduskasvu ja intressimäärade prognooside korral. Makromajandus- ja eelarveprognoosides kasutatavates alternatiivsetes eeldustes juhindutakse sellest, kui võrd paikapidavad on olnud eelmised prognoosid, ning püütakse võtta arvesse asjaomaseid riskistsenaariume.

5. Liikmesriigid määravad kindlaks makromajandus- ja eelarveprognooside koostamise eest vastutava institutsiooni ning avaldavad eelarve planeerimiseks koostatud ametlikud makromajandus- ja eelarveprognoosid koos nende aluseks olevate meetodite, eelduste ja asjaomaste parameetritega. Liikmesriigid ja komisjon peavad vähemalt kord aastas tehnilist dialoogi, milles käsitletakse makromajandus- ja eelarveprognooside koostamise aluseks olevaid eeldusi.

6. Eelarve planeerimisel kasutatavaid makromajandus- ja eelarveprognoose hinnatakse regulaarselt, erapooletult ja ulatuslikult, lähtudes objektiivsetest kriteeriumidest, teostades muu hulgas järeelhindamist. Hindamise tulemused tehakse üldsusele kättesaadavaks ja neid võetakse tulevaste makromajandus- ja eelarveprognooside puhul asjakohaselt arvesse. Kui hindamisel tehakse kindlaks oluline nihe, mis mõjutab makromajandusprognoose vähemalt nelja järjestikuse aasta jooksul, võtab liikmesriik vajalikud meetmed ja avalikustab need.

7. Liikmesriikide kvartaalse võla ja eelarvepuudujäägi tasemed avaldab komisjon (Eurostat) iga kolme kuu järel.

IV PEATÜKK

ARVUDES VÄLJENDATUD EELARVE-EESKIRJAD

Artikkel 5

Iga liikmesriik kehtestab arvudes väljendatud eelarve-eeskirjad, mis on neile eriomased ja millega edendatakse tõhusalt nende ELi toimimise lepingust eelarvepoliitika osas tulenevate kohustuste järgimist kogu valitsemissektori mitmeaastase kava raamistikus. Kõnealused eeskirjadega edendatakse eelkõige järgmist:

a) puudujäägile ja võlale ELi toimimise lepinguga kehtestatud kontrollväärtuste järgimine;

b) eelarve planeerimise mitmeaastase kava vastuvõtmine, sealhulgas liikmesriikide keskpika perioodi eelarve-eesmärkide täitmine.

Artikkel 6

1. Ilma et see piiraks liidu eelarvealast järelevalveraamistikku käsitlevate ELi toimimise lepingu sätete kohaldamist, sisaldavad igale riigile spetsiifilised arvudes väljendatud eelarve-eeskirjad järgmisi elemente:

a) eesmärgi kindlaksmääramine ja eeskirjade reguleerimisala;

b) eeskirjade järgimise tõhus ja õigeaegne jälgimine, mis põhineb usaldusväärsetel ja sõltumatul analüüsil, mille teevad sõltumatud asutused või asutused, kes on oma tööülesannete täitmisel sõltumatud liikmesriikide eelarveasutustest;

c) tagajärjed nõuete täitmatajätamise korral.

2. Kui arvudes väljendatud eelarve-eeskirjad sisaldavad vabastusklausleid, sätestatakse nendes klauslites ELi toimimise lepingust tulenevaid liikmesriikide eelarvepoliitiliste kohustuste järgimisega seotud piiratud hulka konkreetseid asjaolusid ja rangeid menetlusi, mille puhul on nõuete ajutine täitmata jätmise lubatud.

Artikkel 7

Liikmesriikide aastaelarveseaduses kajastuvad nende kehtivad riigispetsiifilised arvudes väljendatud eelarve-eeskirjad.

Artikkel 8

Artikleid 5 kuni 7 ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes.

V PEATÜKK

KESKPIKA PERIOODI EELARVERAAMISTIK

Artikkel 9

1. Liikmesriigid kehtestavad keskpika perioodi usaldusväärse ja tõhusa eelarveraamistiku, millega nähakse ette eelarve planeerimine vähemalt kolmeks aastaks, et tagada riigieelarve planeerimisel mitmeaastase perspektiivi arvessevõtmine.

2. Keskpika perioodi eelarveraamistikud sisaldavad järgmiste elementide kehtestamise menetlusi:

- a) ulatuslikud ja läbipaistvad mitmeaastased eelarve-eesmärgid seoses valitsemissektori eelarvepuudujäägi, võla ja muude üldiste eelarvenäitajatega, nagu näiteks kulud, tagades samas, et eesmärgid on kooskõlas kõigi kehtivate IV peatükis sätestatud arvudes väljendatud eelarve-eeskirjadega;
- b) valitsemissektori suuremaid kulu- ja tuluartikleid käsitlevad prognoosid, milles esitatakse üksikasjalikumaid keskvalitsuse ja sotsiaalkindlustuse tasandit puudutavaid andmeid, eelarveaasta ja sellest pikema perioodi kohta, mis põhinevad eeldusel, et poliitikat ei muudeta;
- c) valitsemissektori rahandusele mõju avaldava keskpikaks perioodiks kavandatud poliitika kirjeldus peamiste tulu- ja kuluartiklite kaupa, kirjeldades, kuidas kohandamine keskpika perioodi eelarve-eesmärkide suunas saavutatakse võrreldes prognoosidega, mis põhinevad eeldusel, et poliitikat ei muudeta;
- d) hinnang selle kohta, kuidas kavandatud poliitika, võttes arvesse selle otsest pikaajalist mõju valitsemissektori rahandusele, võib mõjutada riigi rahanduse pikaajalist jätkusuutlikkust.

3. Keskpika perioodi eelarveraamistiku raames vastuvõetavate prognooside aluseks on III peatüki kohased realistlikud makromajandus- ja eelarveprognoosid.

Artikkel 10

Aastaeelarveseadus on kooskõlas keskpika perioodi eelarveraamistiku sätetega. See tähendab, et aastaeelarve koostatakse eelkõige artikli 9 lõikes 2 osutatud tulu- ja kuluprognooside ning keskpika perioodi eelarveraamistiku prioriteetide alusel. Kõiki kõrvalekaldeid kõnealustest sätetest selgitatakse nõuetekohaselt.

Artikkel 11

Käesoleva direktiivi sätteid ei takista liikmesriigi uuel valitsusel keskpika perioodi eelarveraamistiku ajakohastada, et see kajastaks uusi poliitika prioriteete. Sel juhul toob uus valitsus välja erinevused võrreldes eelmise keskpika perioodi eelarveraamistikuga.

VI PEATÜKK

RIIGI RAHANDUSE LÄBIPAISTVUS JA EELARVERAAMISTIKE REGULEERIMISALA

Artikkel 12

Liikmesriigid tagavad, et kõiki II, III ja IV peatüki sätete järgimiseks võetud meetmeid kohaldatakse kõigis valitsemissektori allsektorites ühetaoliselt ning et need hõlmavad täielikult kõiki kõnealuseid sektoreid. Eelkõige tähendab see ühetaolisi raamatupidamiseeskirju ja -menetlusi, samuti nende aluseks olevate andmete kogumise ja töötlemise süsteemi terviklikkust.

Artikkel 13

1. Liikmesriigid võtavad kasutusele asjakohased mehhanismid valitsemissektori allsektorite koordineerimiseks, et näha ette kõigi valitsemissektori allsektorite täieulatuslik ja sidus kaasaamine eelarve planeerimise, riigispetsiifiliste arvudes väljendatud eelarve-eeskirjade koostamise ja eelarveprognooside tegemise, ning mitmeaastase planeerimise ettevalmistamine, nagu on eelkõige sätestatud mitmeaastases eelarveraamistikus.

2. Eelarvega seotud vastutuse suurendamiseks sätestatakse selgelt ametiasutuste eelarvealane vastutus valitsemissektori eri allsektorites.

Artikkel 14

1. Kõik valitsemissektori asutused ja fondid, mis ei ole osa korrallisest eelarvest allsektorite tasandil, tehakse kindlaks ning andmed nende kohta esitatakse koos muu asjakohase teabega iga-aastase eelarveprotsessi raames. Andmed nende koondmõju kohta valitsemissektori eelarvetasakaalule ja nimetatud valitsemissektori asutuste ja fondide võlale esitatakse iga-aastase eelarveprotsessi ja keskpika perioodi eelarvekavade raames.

2. Liikmesriigid avaldavad üksikasjaliku teabe selle kohta, kuidas maksukulud mõjutavad tulusid.

3. Liikmesriigid avaldavad valitsemissektori iga allsektori puhul asjakohase teabe selliste tingimuslike kohustuste kohta, millel võib tõenäoliselt olla eelarvele suur mõju, sealhulgas teabe riigi tagatiste, halbade laenude ja riigi osalusega ettevõtete tegevusest tulenevad kohustuste kohta. Liikmesriigid avaldavad samuti teabe valitsemissektori osaluse kohta avaliku ja erasektori ettevõtete kapitalis, kui tegemist on majanduse seisukohast oluliste summadega.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 15

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 31. detsembriks 2013. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile. Nõukogu julgustab liikmesriike koostama nende endi jaoks ja liidu huvides vastavustabeleid, kus on võimalikult suure ulatuses välja toodud vastavus käesoleva direktiivi ja ülevõtmis-meetmete vahel, ning tegema need üldsusele kättesaadavaks.

2. Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

3. Komisjon valmistab liikmesriikide asjaomase teabe põhjal ette käesoleva direktiivi põhiliste sätete rakendamise vahearuande, mille ta esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 14. detsembriks 2012.

4. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 16

1. Komisjon avaldab 14. detsembriks 2018 ülevaate käesoleva direktiivi sätete sobivuse kohta.

2. Ülevaates hinnatakse muu hulgas järgmist:

a) valitsuse kõigi allsektorite statistikanõuded;

b) arvudes väljendatud eelarve-eeskirjade ülesehitus ja tõhusus liikmesriikides;

c) riigi rahanduse läbipaistvuse üldine tase.

3. Komisjon hindab 31. detsembriks 2012. aastal rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamisstandardite sobivust.

Artikkel 17

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 18

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 8. november 2011

Nõukogu nimel

eesistuja

J. VINCENT-ROSTOWSKI